

Sterna, la revista

Núm.: 001. Gener - maig/2017

Sterna, la revista 001. Gener - maig/2017

Sterna, la revista

Núm. 001. Gener - maig/2017

Coordinador editorial:
Carlos Alvarez-Cros

Consell editorial: Carlos Alvarez-Cros, Josep Ma Bas Lay, Jaume Ramot García, Rosa Matesanz Torrent

Convidat: Toni Sala Isern

Col·laboradors: Carlos Alvarez-Cros, Manel Alvarez Cros, Josep Ma Bas Lay, Pere Bofill Arbusà, Esther Callol, Miguel Ángel Fuentes Rosúa, Mònica López García, Rosa Matesanz Torrent, Núria Formatger Masferrer, Albert Mallol Camprubí, Esther Pardo Gimeno, Jaume Ramot García, Toni Strubell Trueta, Josep "Temi" Vives Rego.

Revisió i correcció: Esther Pardo Gimeno

Contacte:
sterna@yahoogroups.com

Les opinions dels autors, col·laboradors i convidats corresponen exclusivament al seu criteri personal.

© Les imatges són propietat dels seus autors.

Imatge de portada: xatrac bec llarg *Sterna (Thalasseus) sandvicensis*. Dibuix de Jaume Ramot García.

SUMARI

3 EDITORIAL. Jaume Ramot García, President del Grup de Natura Sterna.

4 UN CONVIDAT: TONI SALA ISERN.

5 QUÈ CARALL ÉS AIXÒ DEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE? Temi Vives.

6 UNA CURIOSITAT. SABIES QUE... Josep Ma Bas Lay

7 UN INDRET: LA BASSA DEL DOFI'. Carlos Alvarez-Cros.

9 UN PERSONATGE: ARISTÒTIL.

10 UN LLIBRE: GUIA DE CAMP DELS OCELLS A CATALUNYA.

11 UN WEB: FLORA CATALANA.

11 UNA FRASE (O DUES). UN REFRANY (O DOS). UN PENSAMENT.

12 UN CAS DE L'ESTEL I L'ORIOLE: L'OCELL JARDINER. Carlos Alvarez-Cros.

13 UNA ACTIVITAT: PLANTEM AGLANS.

13 UNA SOPA DE LLETRES. UNA ENDEVINALLA.

14 EL SAÛC. Esther Pardo Gimeno.

15 UN POEMA: EL VELL SAÛC. Esther Pardo Gimeno.

16 QUÈ MENGEN LES NOSTRES ÒLIBES? Jaume Ramot García i Josep Ma Bas Lay.

17 UNS APUNTS DE FOTOGRAFIA DE NATURA. Rosa Matesanz Torrent.

18 UNA DE FOTOGRAFIES BONIQUES O CURIOSSES...

22 UNA DE PAPALLONES...

23 UNA IMATGE VAL MÉS QUE...

24 UNA RECEPTA. Mònica López García.

25 STERNA EN ACCIÓ.

41 CONTRAPORTADA: ART I NATURA. Temi Vives.

EDITORIAL

Amics:

La Natura ens parla molt subtilment, a voltes amb una flor a un marge o amb el vol d'un ocell. De tant en tant ens demana ajuda però no som capaços d'entendre el seu neguit i, sovint, triguem massa en traduir allò que ens reclama a crits. Si realment volem sentir el seu missatge cal que ens aturem un moment. Cal que olorem, que premem el terra amb peus descalços, que escoltem el vent i els ocells que ens envolten. Si en fer-ho notem quelcom indescriptible en el nostre interior només us podem dir: Benvinguts a l'esperit del Grup de Natura Sterna. La resta del camí està per fer.

Avui en dia, ja no hi ha dubte que la conservació del medi ambient és un dels reptes als que s'enfronta la humanitat. Una conservació que cal refermar a tots els nivells. Malgrat que sovint ens emmirallem en les grans i mediàtiques associacions ecologistes, la tasca a nivell local és cada cop més important i la clau de volta d'una societat sana, equilibrada i feliç. No us penseu que la lluita per la conservació de l'àrtic o de la selva Amazònica és més important que lluitar per la qualitat del riu del nostre poble. Una tasca que no es pot assolir sense el compromís de tots. Molts de vosaltres ens heu acompanyat i coneixeu la nostra petjada a la Vall d'Aro en els darrers 25 anys i d'altres pot ser us hi heu incorporat darrerament, en qualsevol cas, heu de saber que, amb el vostre recolzament, hem aconseguit fites imprescindibles.

Com tota família hem passat alts i baixos, derrotes i victòries, i amb cada una d'elles hem après quelcom. Hem après que sense la col·laboració i el treball en equip és impossible assolir resultats satisfactoris. Avui, gràcies a aquesta empenta que ens caracteritza, encetem un nou període on us volem fer encara més partícips de la nostra il·lusió. Us volem involucrar en un procés d'activisme comunitari. Un procés on tots podeu col·laborar d'una manera o altra.

Potser només posant un "m'agrada" al facebook de Sterna arrancareu un compromís d'aquells que només valoren el preu de les coses amb vots. Pot ser un dia us ve gust venir a treballar amb nosaltres o acompanyar-nos en les nostres sortides, fins i tot podeu col·laborar en les nostres despeses. Tant li fa. El que volem és que us sentiu part d'un projecte que té com a únic beneficiari la NATURA. Així doncs i donat que actualment comptem amb un equip tècnic de voluntaris, hem reprès l'estructura associativa del Grup de Natura Sterna. Us volem convidar a fer-vos socis i amics de l'entitat que us representarà en la defensa del medi ambient.

Addicionalment, us presentem la nostra revista. Un nexa d'unió que mai hauríem hagut de perdre. Un cordó umbilical que, juntament amb la resta de suports mediàtics i xarxes socials de les que disposem, ha d'assolir el repte de fer-vos sentir part d'una aventura que escriurem entre tots. Una il·lusió i un projecte que ens ha de dur a tots i quan dic a tots vull dir a nosaltres, als gripaus, els corbs marins, el ducs, les gatoses, els conills i totes i cada una de les espècies d'animals i plantes que ens acompanyen, a escriure el nostre futur conjuntament i amb harmonia. Una Vall d'Aro que no deixi enrere a cap company, cap amic. Perquè el destí del nostre viatge no és arribar enlloc si no arribar-hi tots.

Jaume Ramot García,
President del Grup de Natura Sterna

UN CONVIDAT: TONI SALA ISERN

Escriptor ganxó (Sant Feliu de Guíxols, 1969).

Al seu web <http://www.tonisala.net>, es pot trobar un llistat de les seves publicacions, així com una mena de calaix on va desant textos, d'accés obert.

FRAGMENT D'UN DIETARI DEL 2009

Les garses tenien fama de lladres, quan jo era petit m'explicaven històries d'anells deixats a l'ampit d'una finestra que sortien volant, d'atacs a cops de bec per una diadema, de nius que brillaven a dalt d'un arbre, plens de monedes i joies i pedres precioses. Però les garses es queden al peu de la muntanya, per Mascanada i la riera de les Comes, no s'enfilen bosc amunt, i el rellotge el vaig perdre a la font, que és a dalt de tot. M'hi espera un porc senglar grunyint amb el rellotge lligat sobre l'unglot, o un ocell que s'envolarà amb l'esfera a sobre l'urpa. És allà al fons de tot, el porta una branca. L'arbre es mira el canell. S'espera. Fa temps.

La flor de la mimosa es va descolorint. Hi ha volves grogues a terra. Quins paisatges n'hauria tret, d'aquí, un pintor? Hi faria venir Poussin, que era un narrador, i que fa temps que està mort. No donaria aquest paisatge a un viu. Tinc sentit de possessió. Com aquests pins espigats, amb cartells penjats al coll que diuen Propietat Privada. Saben que l'home és destructiu només de respirar. Un artista ja és la bomba atòmica.

Parlant de les roques, les dinamito. Tota la muntanya és una roca taronja que s'esmicola als camins quan no la protegeix la pell peluda dels vegetals. Als cims, la roca emergeix de la mar verda i fa esculls, illes amenaçadores, crestes d'Atlàntida enfonsada, balenes, poblats als cimats, castells, fortaleeses i corones de pedra. El camí fereix el granit, però a les vores, de tant en tant, treuen el cap les roques de la resistència, maquis drets i durs que en segles d'intempèrie han anat prenent una forma arrodonida, musculada, de closca. Aquí tinc per exemple una gropa d'elefant

amb taques clares de gris, una mica d'escuma d'afaitar a la galta i una capa de líquens verd clar que l'estova i vegetalitza. Altres roques tendeixen a un cubisme amorosit. Tenen cares planes i una mica cantelludes, servirien per taula o per jugar als daus. El camí és de safrà i mandarina. Un pessic de mica l'endolceix de purpurina. De tants treballs per foradar el granit, alguns pins han acabat per estirar una cama d'arrel que travessa amb imprudència el camí. Els ossos de la cama serpentejant, polits de tan trepitjats.

Arribant al coll de Portes hi ha un parell de rocs grans, a punt de rodar al camí i esclafar-me. Estan seccionats. El nen gegant ha resolt el trencaclosques. Mimetitzen troncs de suros i pins, copien les formes i els gestos cansats dels animals vells. Perruca de falguera, herpes de líquens. Cadells de pins clavats enmig. Clapes d'ombra inquieta. Els rocs s'han encomanat de vida. Respiren, s'inflen, creixen, procreen, són com bolets.

De vegades trobes entre els arbres les restes d'un bancal i llavors és que les pedres mateixes s'han trencat amb un criteri i s'han agrupat, un dia va haver-hi una vinya. Tot n'era ple. En una clariana, recomponc una ciutat després d'un terratrèmol, ruïnes grecoromanes, veus, edificis sense finestres ni portes, túmuls, dòlmens i menhirs naturals, el gran bust de granit d'un personatge calb amb el tors enterrat i el coll que surt de terra, i al clatell i a les galtes algú l'hi ha tatuat amb esprai negre tres as majúscules. No són d'anarquisme, no estan encerclades, signifiquen potser l'anticrist.

També més endavant hi ha grans lloses granítics, de cop el rost s'ha emporlanat, el verd l'ha amorosit i a través seu pren tonalitats, del negre al blanc de lluna. Hi baixa un regalim d'aigua, aquí i allà té butllofes de molsa verda. Hi floreix gatosa i romaní. Sota aquestes roques s'han trobat ossos del neolític.

Ara el camí s'empelta a un tros del camí romà. En diuen romà però vés a saber. I què? Les pedres perfectament encaixades, té gràcia un passadís pavimentat de còdols al mig del bosc, un empedrat que de tant en tant desapareix i torna a ser granit de mandarina, amb les roderes de carro gravades, no sempre hi va haver la carretera de Tossa... Pedra llimada... Duresa... D'on l'han dut? Més val caminar pel text, però separar amb les mans, no forçar, vinciar sense trencar... I al mateix

temps l'empedrat, sota el bosc, va dient que el criteri el poses tu, venedor de fira.

Quin buit, sense la tramuntana boja. Se n'ha endut el rellotge i la por, s'ho ha endut tot. Ara sóc jo, que faig cridar de por els ocells. Provoco atacs de cor. Baixo a la font. Torno al camí. Adéu rellotge. Zumzeig gruixut d'abellot. Ombres tènues. D'acord. La vida és de viatge a la càmera de gas. L'arbre es mira el rellotge al canell. Ja pot anar esperant el tren. No té bitllet. Només la càmera de gas. De cara a Sant Benet, la pedra està trencada, és cantelluda i geomètrica, baixa a fragments cada vegada més petits fins al camí, i al pedregar es va tornant sorra blanca, ara ho veig, la muntanya es desfà a poc a poc, és un rellotge de sorra.

QUÈ CARALL ÉS AIXÒ DEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE?

A llibres i revistes, a televisió i ràdio i als debats polítics i tertúlies cada cop surt més la paraula sostenible o sustentable. Però, què és una societat sustentable? Des de la política la resposta oficial és: "satisfer les necessitats de les generacions presents sense comprometre les de les generacions futures (Declaració de Río, principi 3er, 1992)". Que descansats que devien quedar els senyors que van fer aquesta definició! Però a mi, si no em diuen alguna cosa més concreta no m'assabento del que volen dir i, sobre tot, de què faran per ser sustentables.

© Carlos Alvarez-Cros

Quan preguntem als científics experts, el que ens diuen és que som massa gent, que consumim massa, que el planeta se'ns ha fet petit i que estem destruint la Natura a on vivim i de la que vivim. Ser sostenible doncs vol dir conservar els boscos, plantes, animals i recursos que tenim. Ara ja ho podem entendre una mica millor.

Però la gran pregunta és: com aturem aquesta societat nostra amb cada cop més gent i que consumeix més i més? Qui posa el cascavell al gat? A l'espera de que els polítics prenguin decisions, nosaltres, a casa nostra, el que podem fer és no ser tan consumistes i protegir la Natura que ens envolta. Ens hi posem?

Temi Vives

UNA CURIOSITAT. SABIES QUE....

...el nom de Sterna es va triar pel gènere, en nomenclatura científica, que encapçala els ocells marins coneguts que com a xatracs? Vam escollir-lo a principis dels anys 90 -d'aquí el Grup de Natura Sterna- per a representar a un grup obert i heterogeni de persones amb un denominador comú: l'estima per la natura. Concretament ens fixàrem amb el que significava el xatrac beclarg *Sterna sandvicensis* en el que seria l'àmbit geogràfic principal d'actuació de l'associació -la Vall del Ridaura- i per la interrelació dels tres elements que representava aquesta espècie: treu endavant les seves generacions a terra ferma i captura peixos dins l'aigua llençant-se en picat des de l'aire. Aquests elements els necessita nets, tranquils i sense contaminació. Per això el vam escollir com a logotip del nostre grup. És un ocell que podem veure sobretot a l'hivern, al llarg d'una costa ben humanitzada que representa un crit d'auxili però amb l'esperança que no tot encara és perdut.

Sterna deriva del terme islandès *tern*, que a la vegada ve del vell anglès *stern*. Aquestes paraules podrien tenir un origen onomatopèic, al·ludint a la veu o crit de l'ocell. D'altra banda, *sandvicensis* no té res a veure amb Sant Vicenç (diaca i màrtir), ja que es tracta d'una llatinització de procedència de Sandwich, al sud-est del Regne Unit, d'on John Latham va obtenir l'exemplar que va emprar per descriure l'espècie. Així en anglès s'anomena Sandwich tern. En català, en canvi, l'anomenem xatrac beclarg fent referència a la llargada del bec que és negre amb la punta clara; i en castellà, *charrán patinegro*, per la coloració que presenta a les potes.

El xatrac beclarg és una espècie protegida i se la considera una espècie molt sensible

per la transformació del seu hàbitat. És una espècie que es reproduïx a la costa atlàntica i mediterrània del continent

europèu i a les costes del continent americà. A Europa, quan ha d'arribar el període hivernal, els exemplars migren cap al sud arribant a les costes occidentals de l'hemisferi sud. No serà fins passat l'hivern que els exemplars reprendran el viatge cap el nord. A Catalunya, nidifica al Delta de l'Ebre amb més de 2000 parelles i el trobem en qualsevol punt de la costa en altres èpoques de l'any amb menor o major abundància.

En definitiva, un ocell que podem veure davant la humanitzada costa de la Vall del Ridaura, sempre sobre el mar, fent picats i cabussant-se tot alimentant-se de petits peixos que agafa amb especial destresa amb l'ajuda del seu llarg bec. Us encoratgem a que l'observeu en el seu anar i venir sense parar, i que sobretot respecte el mar que, els xatracs i altres éssers vius, necessitem per viure, ara i en el futur.

Josep Ma Bas Lay

UN INDRET: LA BASSA DEL DOFÍ

Finals dels anys vuitanta del segle passat. Al costat del Parc de Bombers hi havia un terreny de mitja hectàrea i planta triangular, propietat de l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro, que servia d'abocador de runes. Tres joves (Josep Ma Bas, Pere Pons i Jaume Ramot) que enyoraven els perduts aiguamolls de la vall del Ridaura, somniaven convertir-lo en una petita zona humida. Ho parlaren amb l'Ajuntament però necessitaven constituir-se com una entitat. Contactaren amb la gent de la vall que coneixien i que sabien sensibilitzada. I al voltant d'aquest projecte va néixer el Grup de Natura Sterna.

La cosa va anar tirant endavant. El primer que es va haver de fer va ser recuperar el cadàver d'un dofí que havia aparegut temps enrere a cala Pedrosa i que aquells vailets havien enterrat allí perquè es descomposés i poder-ne muntar l'esquelet. D'aquí el nom que es va posar a l'indret. Després vam fer

dibuixos i més dibuixos per dissenyar un espai ben aprofitat. Es van delimitar tres zones de fondàries diferents, separades per illetes i llengües de terra. Amb el suport econòmic de l'Ajuntament s'executà el projecte. Malgrat que els operaris no ho entenien gaire, van fer tot el que va estar a les seves mans per ser fidels a les nostres indicacions. D'altra banda, es muntaren les canonades i les aixetes de regulació per portar l'aigua de la veïna depuradora.

El dia 27 de maig de 1990, amb el Grup al complet, procedirem a obrir les aixetes i a emplenar la cubeta. La bassa del Dofí era un somni convertit en realitat. Com a guinda del pastís, arrossegàrem un arbre sec perquè servís de perxa als ocells que havien de venir.

Pocs dies més tard, quatre cames llargues feren la inauguració oficial ornitològica.

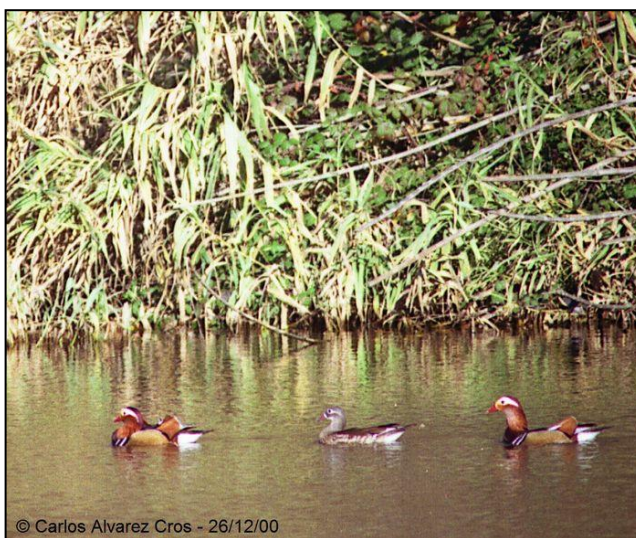
Quedava però, molta feina per fer. Amb quatre fustes i unes saques vàrem construir un rudimentari amagatall d'observació. Va servir fins l'hivern. Una altra ajuda municipal, en proporcionar el material, va possibilitar el canvi a un observatori d'obra. L'empenta i la feina desinteressada de Francisco Martínez Vacas, un paleta local, destorbat més que ajudat per uns improvisats manobres, l'aixecà sobre les arquetes de les aixetes de regulació de l'entrada d'aigua.

Paral·lelament aconseguírem que el viver del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà ens donés alguns plançons de tamariu, freixe, arbre blanc, salze i om. Els portàrem i els vam plantar i cuidar durant tot l'estiu. També portàrem balca, lliri groc, jonc, lletia d'aigua i altres plantes aquàtiques així com plantàrem esqueixos d'arbusts com sanguinyol, roser silvestre, arç blanc, etc. Uns tiraren endavant i altres no i altra mena de vegetació va anar arribant de manera espontània.

Pel que fa a la fauna, vam sol·licitar i aconseguir el permís administratiu per a la captura (al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà) de fartet, un peixet autòcton molt seriosament amenaçat d'extinció. N'alliberàrem uns quants exemplars a la

nostra bassa. També hi portàrem algunes postes de gripau comú. I per fi, en Josep Ma Bas (pare) ens donà una parella d'ànecs collverd amb una de les ales retallades perquè hi fessin vida.

Amb el temps hi alliberàrem altres animals que per una o altra raó queien a les nostres

mans: un cigne mut, colobra d'aigua, algun tritó i alguns barbs.

Ens preocupava però, la continuïtat de l'espai i no vam parar fins a aconseguir que l'Ajuntament ens cedís per escrit l'ús i la

© Carlos Alvarez Cros 15/10/05

gestió de la finca durant deu anys. Aquesta cessió s'ha anat renovant fins avui.

El temps transcorregué i l'ecosistema va anar evolucionant i assentant-se. La vegetació va créixer i, mica en mica, s'hi va anar instal·lant tota una complexa comunitat animal. Els ànecs collverds, raríssims a la vall, es van convertir en una espècie comuna. Cabussets, polles d'aigua, rossinyols bords i altres triaren la bassa per fer els seus nius. Ocells de pas s'hi aturaren a descansar durant els seus viatges migratoris. Encara avui recordem presències úniques a la vall com el fumarell alablanc o l'ànec mandarí. A l'hivern s'hi

refugiaren espècies vingudes del nord i, durant uns anys, entre cent i dos-cents esplugabous s'hi reunien per dormir.

Apart dels seus innegables valors ambientals i ser el primer estany de Catalunya artificialment creat amb finalitat ecològica, la bassa del Dofí constituí un element de cohesió del Grup de Natura Sterna. Durant molts anys tot girava al seu entorn. Fou el primer referent ornitològic de la vall del Ridaura, punt de gaudi de bona part de la població local i de peregrinació d'ornitòlegs forans. També ha servit com element didàctic per algunes escoles.

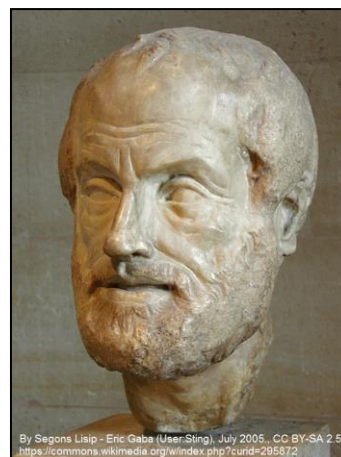
Carlos Alvarez-Cros

UN PERSONATGE

ARISTÒTIL (384 – 322 a. C.)

Fou un dels més grans pensadors de tots els temps. Era un savi total i dominava moltes disciplines, des de la filosofia a la biologia i des de les matemàtiques a la psicologia. Va ser deixeble de Plató i mestre d'Alexandre el Gran, rei de Macedònia.

Alguns elements de la seva classificació dels éssers vius, basada en una escala graduada de perfeccionament, es van mantenir vigents fins al segle XIX. Sostenia que tots els organismes (també els vegetals) tenien ànima. (Vegeu: <https://ca.wikipedia.org/wiki/Arist%C3%B2til>).

UN LLIBRE

Guia de camp dels OCELLS A CATALUNYA*

Autors: Carlos Alvarez-Cros i Fran Trbalon
Edita: Ediciones Omega BCN, S. L.
Any: 2017
Pàgines: 768.

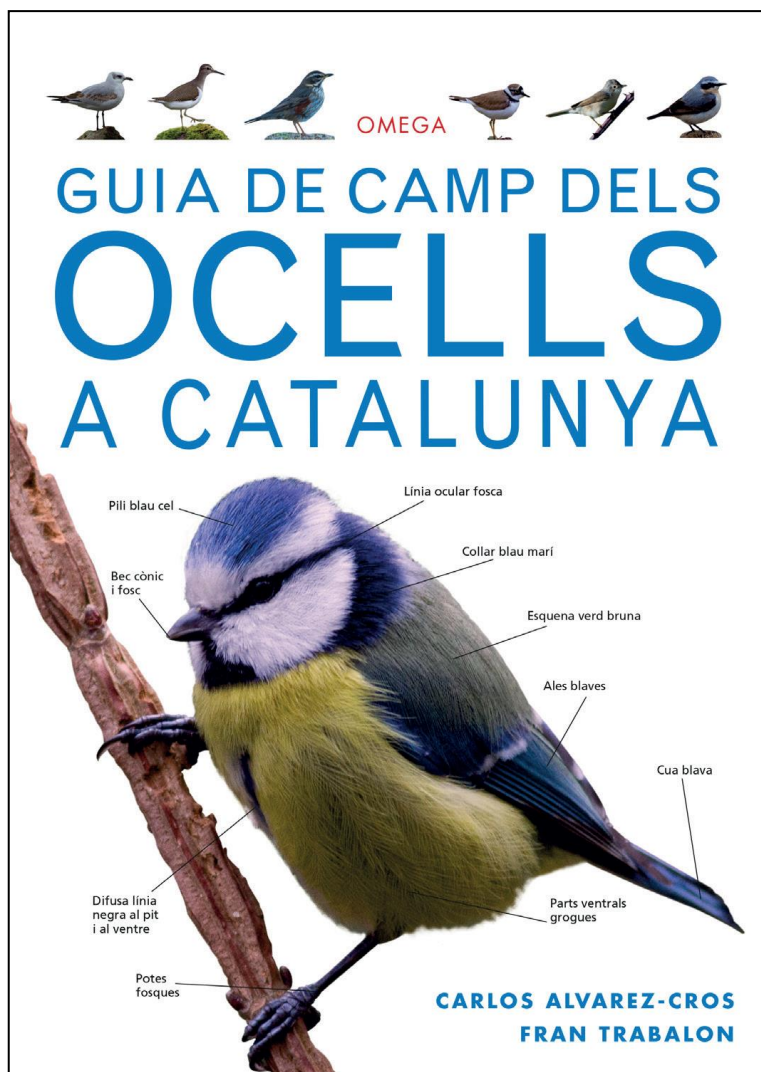
Guia de camp dels ocells a Catalunya és una guia fotogràfica que, amb un llenguatge planer i entenedor per a tothom i, alhora, amb rigor científic, mostra 336 espècies d'ocells presents a Catalunya.

Una guia que ajuda de manera pràctica a conèixer i identificar els ocells amb més de 1700 fotografies en color. De cada espècie es dona el nom científic (amb regles de pronunciació i fonètica) i els noms populars catalans (a més dels noms en castellà, basc, gallec, anglès, francès i alemany) i les seves principals característiques com ara quina és la seva distribució a Catalunya, com és, quina grandària té, quant de temps viu (edats màximes registrades) i quants exemplars hi ha. A més,

cadascuna de les espècies inclou un gràfic d'abundància i fenologia.

Cada espècie conté, també, l'apartat *Notes diverses*, que constitueix una "anomalia" en una guia d'ocells. A més d'explicar-s'hi l'origen dels noms científics i catalans, inclou curiositats i s'hi pot trobar qualsevol altra cosa com poemes, endevinalles, referències a quadres, etc.

Finalment, s'inclou també un glossari de termes relacionats amb l'ornitologia i en l'argot ornitològic.

* Els socis de Sterna el poden adquirir (fins a esgotament d'existències) amb un 20% de descompte, enviant un correu electrònic a vallridaura@yahoo.es.

UN WEB

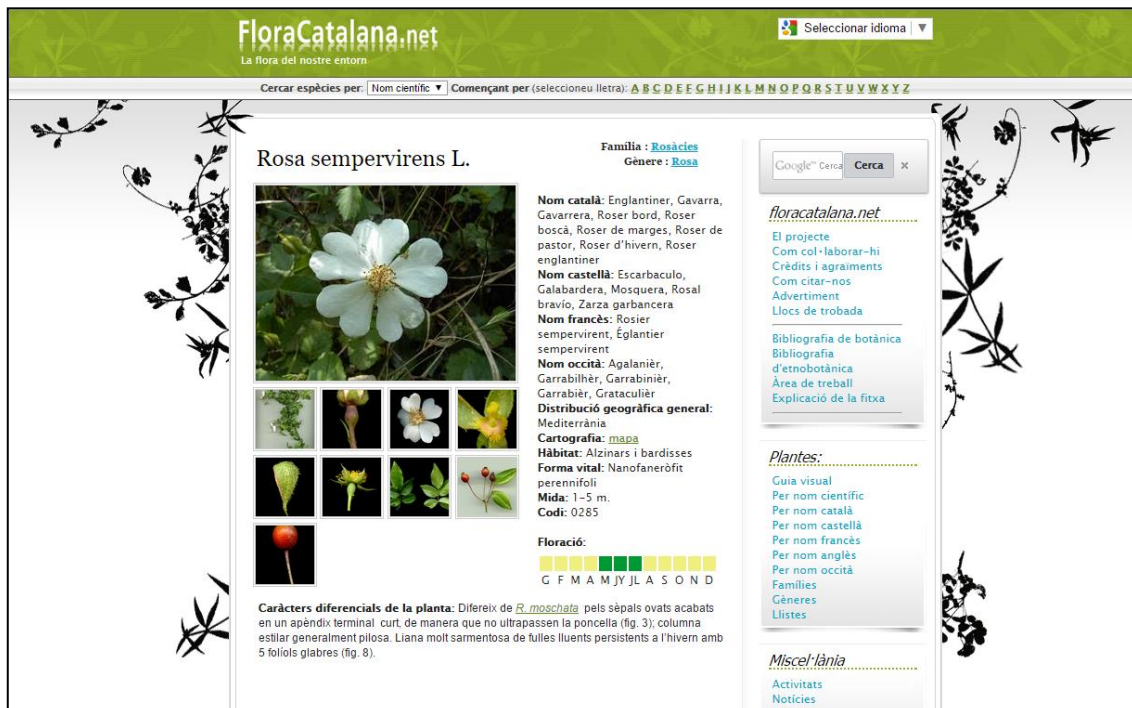
FLORA CATALANA.

<http://www.floracatalana.net/>

Segons el mateix web: "El web per a conèixer les plantes del nostre entorn i els seus usos. Els objectius principals d'aquest web són, entre molts altres, tenir una eina més per a seguir recuperant coneixement etnobotànic i evitar que es perdi per sempre, per a proporcionar material gràfic a tota mena d'estudis sobre plantes que es

facin a la regió, o en altres llocs, i per a documentar tota mena d'activitats de divulgació relacionades amb la natura."

Hi trobareu molta informació sobre les nostres plantes i la possibilitat de col·laborar en el seu estudi i coneixement.

UNA FRASE (O DUES)

...la terra és la nostra mare. Tot el que li passi a la terra li passarà als fills de la terra. Si els homes escupen al terra, s'escupen a ells mateixos. -Noah Sealh, cap indi americà, 1855-

Caminar junts és el principi, mantenir-se junts és el progrés, treballar junts és l'èxit. - Henry Ford-

UN REFRANY (O DOS)

Que visqui la llibertat! Crida aquell que, a casa seva, manté un ocell engabiats.

El corb diu negra a la garsa.

UN PENSAMENT

La Natura no necessita als éssers humans, són els éssers humans els que necessiten la Natura.

Vegeu aquest vídeo curt però extraordinari: <http://www.conservation.org/nature-is-speaking/Pages/spanish.aspx?ytVideoid=7AMbXZUnAQ&autoplay=true>

UN CAS DE L'ESTEL I L'ORIOL: L'OCELL JARDINER

L'Estel i l'Oriol són dos nens que són germans. Ella té un any més que ell i als dos els agrada d'allò més mirar els ocells, les flors, les papallones...

Un dia que anaven d'excursió amb el pares, dalt d'un arbre, van veure un ocell que portava un aglà al bec. Era molt bonic i ells es van quedar quietes i el seguien amb la mirada. L'ocell es va deixar caure a terra i, després de fer tres o quatre saltirons, va amagar l'aglà enterrant-lo al costat d'una pedra.

-Que rar que no se'l mengi, no Oriol? -Va dir l'Estel.

-Quan arribem a casa preguntarem a l'avi. - Va respondre ell.

I així ho feren.

-Avi, avi, mira el que hem vist! -Digueren esverats i li explicaren l'estrany comportament de l'ocell.

-A veure. Poc a poc. Com era aquest ocell? Era gros o petit? Quins colors tenia?

-Era una mica més petit que un colom. -Va dir l'Estel.

-I tenia unes taques blaves a les ales i el sobre de la cua blanc. -Va completar l'Oriol.

-Molt bé. Us heu fixat en el que calia. - Digué l'avi i, es va aixecar per anar a buscar un llibre. En tornar, es va seure els nens a la falda, un a cada cuixa, i va començar a fullejar el llibre. El va deixar obert i, al moment, ambdós nens cridaren: és aquest!. I senyalaren la imatge d'un gaig.

-Amb el que m'heu explicat m'ho he pensat de seguida. Resulta que els gaigs són uns ocells molt intel·ligents i previsors. Quan, a la tardor, els aglans de roures, alzines i suros maduren, els gaigs els cullen i els van amagant un per un per quan arribi l'hivern i no hi hagi menjar. N'amaguen tants però, que, o no se'ls mengen tots o obliden alguns dels amagatalls. I llavors què passa? Doncs que, a la primavera

següent, aquests aglans oblidats germinen i es transformen en petits arbres. Veniu.

Els portà a la vora d'un camí proper on hi havia un gran roure.

-Veieu? Quan jo era petit com vosaltres, també vaig veure com un gaig amagava un aglà. Precisament aquí.

-Avi: no ens diràs que d'aquell aglà va sortir aquest arbre. Va dir l'Oriol.

-Doncs sí. I sabeu què podem fer? Podem fer el gaig!

Els dos nens es miraren, pensant que l'avi s'havia tornat boig. Ell els endevinà els pensaments.

-Va, agafeu uns quants aglans d'aquí terra. Quan arribem a casa els plantarem en uns testos i ja veureu que, quan arribi la primavera, naixeran petits arbres.

-I què en farem, després? -Digué l'Estel.

-Quan siguin un xic grandets, els trasplantarem al bosc. I així els gaigs, els tudons, els esquiroles i totes les bestioles del bosc tindran molts aglans per menjar.

Carlos Alvarez-Cros

UNA ACTIVITAT: PLANTEM AGLANS

El recipient.

Podem fer servir un test o reciclar algun envàs. Per exemple, podem fer servir un tetrabric o una ampolla de plàstic d'aigua mineral o d'algun refresc. Amb unes tisores tallarem la part de sobre i farem un forat al cul per tal que l'excés d'aigua pugui drenar.

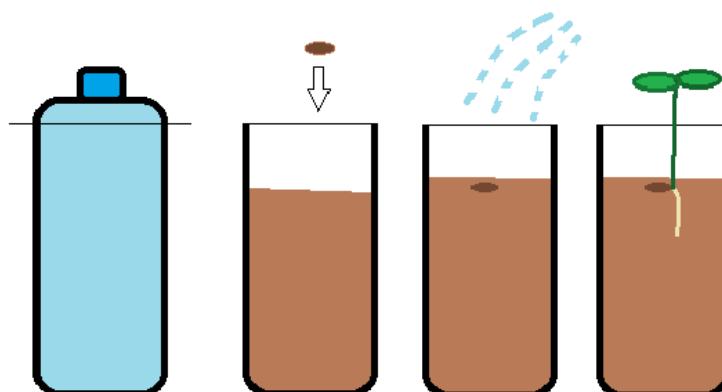
El contingut.

Omplirem el recipient amb terra, fins a tres quartes parts de la seva capacitat.

La llavor.

Collirem els aglans caiguts al terra. Triarem els més macos, marrons (madurs) i sense marques ni forats.

Posarem l'aglà en posició horitzontal sobre el terra del recipient i el cobrirem amb una mica més de terra. El regarem de tant en tant i a esperar que germini.

UNA SOPA DE LLETRES

E	R	B	O	L	R	A	R	O	I	L	T	K	A
B	A	X	I	E	L	A	E	N	A	S	J	H	I
R	N	U	A	L	Z	I	N	A	M	R	E	A	P
L	O	N	O	D	I	G	Z	N	Y	A	R	G	R
A	Z	P	A	J	R	U	F	E	L	R	A	E	O
V	M	O	M	K	C	A	X	I	E	A	P	S	L
A	U	R	I	A	C	H	O	T	I	S	Q	U	R
I	T	E	T	R	A	B	R	I	C	D	U	S	A
S	E	Q	R	O	V	I	X	S	I	F	O	T	E
T	R	U	V	U	B	Z	A	O	A	T	A	C	R
U	P	A	E	R	G	I	E	R	L	E	S	D	I
P	R	S	U	E	R	N	N	E	L	U	R	I	T
B	O	A	G	L	A	R	A	S	U	R	O	B	E
E	S	P	R	I	V	I	M	A	F	O	R	A	T

Busqueu les següents paraules:

Aglà
Aigua
Alzina
Ampolla
Arrel
Forat
Fulla
Roure
Suro
Terra
Tetrabric
Tisores

UNA ENDEVINALLA

Sent bèstia, dic contínuament
que no crec res del que dius.
Volo, nedo i sóc dues lletres.
M'endevines, mira-nius?

EL SAÛC

També se'n diu saüquer. En castellà saúco. El nom científic és *Sambucus nigra*. És un arbust que pot arribar a fer-se un arbre. És molt comú trobar-ho al costat de les cases de pagès, fins i tot si fa anys que no hi viu ningú. Hi ha la creença que protegeix del mal i foragita els agressors i els llamps. I a la casa on hi és sempre hi ha prosperitat. Amb les seves branques en podem fer flautes i els mags i les fades en fan les varetes màgiques.

Hi ha molta gent que no posa al foc la seva fusta perquè creuen que és perillós.

En fitoteràpia s'utilitza tot: Les flors, les drupes, les fulles i l'escorça.

Amb les flors, que apareixen a la primavera i fan molta olor, en farem infusions pel constipat, la grip, la tos i també per abaixar la febre (la podem barrejar amb menta). Al ser una planta sudorífica i diürètica, anirà bé per desintoxicar.

També podem utilitzar el vapor de les flors per netejar els ulls, per treure el mal de cap i de queixal. Si posem les flors sobre la llar de foc aquestes deixen anar el seu perfum que també fa fora el mal de cap.

Però la utilitat de les flors de saüc no acaba aquí, ja que amb elles se'n fa vi i també es poden arrebossar i menjar-les com bunyols.

Els fruits apareixeran ja ben entrat l'estiu. Son laxants i també depurats. A l'hivern evitaran els refredats i els podem prendre en forma de melmelada o licor.

Les fulles son laxants i hemostàtiques. Fresques les podem posar sobre les inflamacions reumàtiques i també sobre cremades lleus o abscessos.

L'escorça és diürètica i la utilitzem per la retenció de líquids, les inflamacions i infeccions de les vies urinàries.

Precaució: Pot tenir interaccions amb alguns medicaments.

Mai heu de prendre els fruits verds perquè poden produir alteracions al sistema digestiu, com vòmits i diarrees.

Remeis i receptes:

- Infusió de flors: Una cullerada per tassa. Fer bullir l'aigua i tirar sobre les flors. Deixar reposar deu minuts, colar i prendre.

- Decoccio d'escorça o fulles: Fer bullir un litre i mig d'aigua amb un bon grapat de l'escorça fins que es redueixi a un litre. Colar i prendre durant el dia.
- Xarop del fruits: Posar les drupes a la liquidadora i barrejar amb la mateixa quantitat de sucre integral i desfer-ho al foc. Prendre 3 o 4 cullerades al dia.
- Licor de saüc: Posar un quilo de baies en un litre d'aiguarent. Guardar-ho durant un mes. Passat aquest temps colar i passar-ho pel xino. Afegir el 50% de sucre del seu pes.

Tenir un saüc a casa ens assegura estones d'olorar i mirar les seves flors i de compartir els seus fruits amb els ocells.

Esther Pardo Gimeno

UN POEMA

El vell Saüc

Les fades
que aculls
al teu jaç
frisen les ales
en apropar-se.
Dels teus fruits
subtils,
juganeres
entremaliades,
se'n faran
garlandes.
L'oreig
gronxa
les
flors
on elles
dormiran esperant la rosada.
Esquinço
una branca.
La teva olor
m'omple l'ànima.
No s'és una bruixa
sense la vareta màgica.

QUÈ MENGEN LES NOSTRES ÒLIBES?

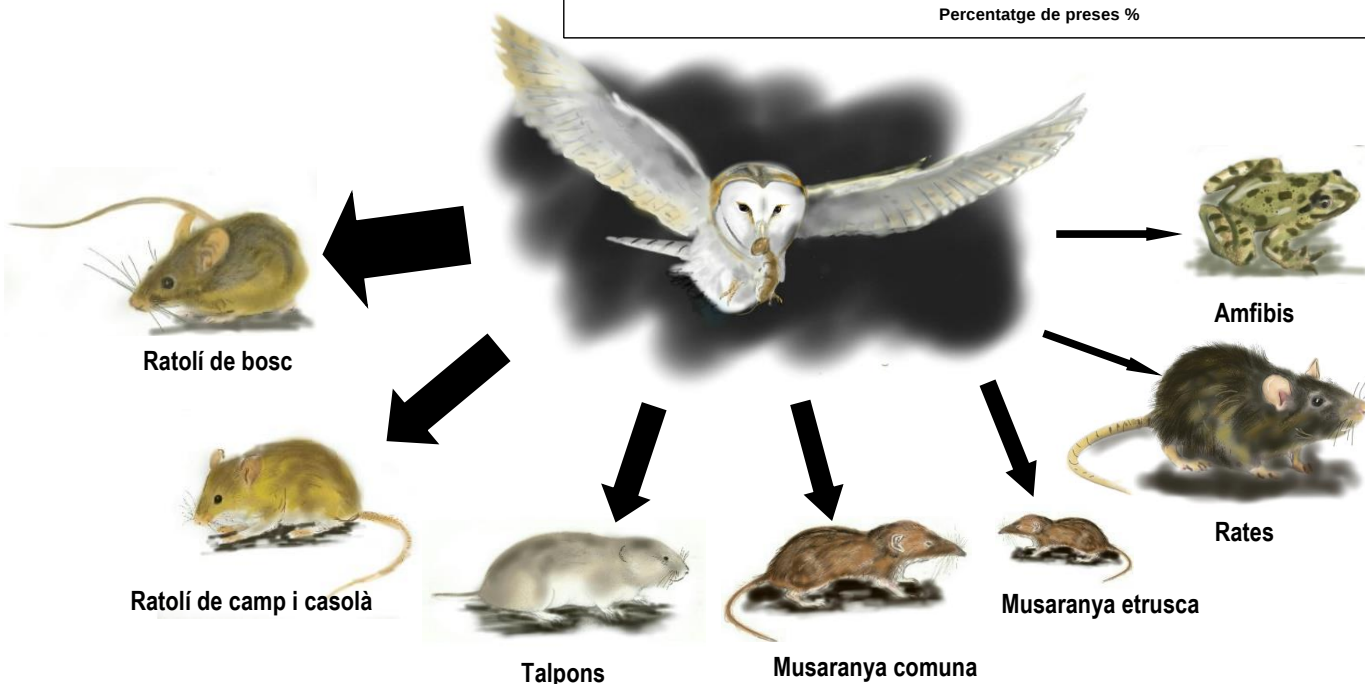
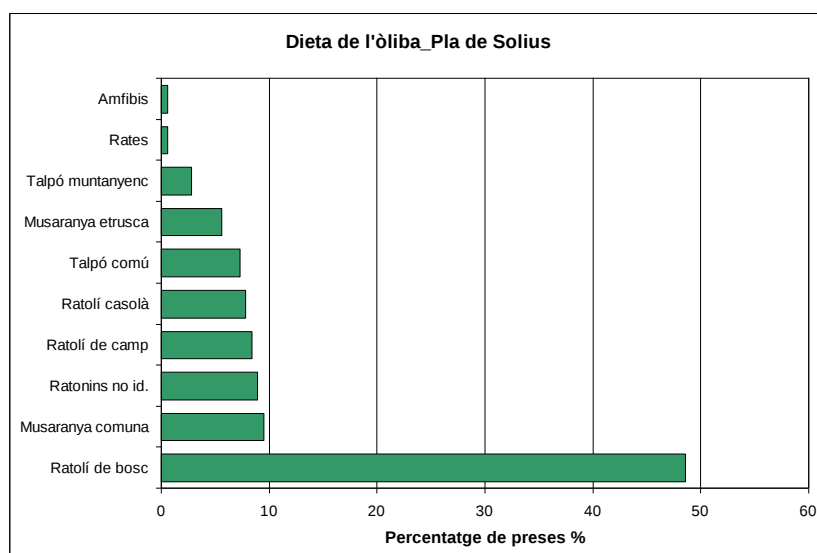
Aquest darrer any, dins el projecte de seguiment de rapinyaires nocturns de la Vall d'Aro, s'ha anellat els polls d'un niu d'òlibes (xibeques) al pla de Solius. Al mateix temps, es va recollir les egagròpiles per poder estudiar la dieta d'aquesta espècie. Les egagròpiles són regurgitacions del material no digerit i no aprofitat que fan molts ocells depredadors.

De 61 egagròpiles recollides s'ha identificat un total de 179 preses. El gran nombre de ratolí de bosc (*Apodemus sylvaticus*) ve marcat pel paisatge en mosaic amb marges de bosc a l'entorn de camps, i la presència de conreus cerealistes. També ratolí de camp (*Mus spretus*) i casolà (*Mus musculus*) vinculats directament a zones més seques i de poca vegetació i zones habitats, respectivament. També la presència de talpons, sobretot talpó comú (*Microtus duodecimcostatus*) afavorit pels cultius de farratgeres i userda (alfals) que li permeten construir les seves galeries subterrànies. També hi ha la presència de musaranyes; molt significativa l'abundància

de musaranya etrusca (*Suncus etruscus*), considerat el mamífer més petit d'Europa.

La tasca de les òlibes, com la resta de rapinyaires, és imprescindible en el control de les plagues i equilibri natural del territori. Les òlibes són grans consumidores de petits mamífers i juguen un paper clau en el control, entre d'altres, dels rosegadors. Les campanyes de desratització són un dels perills per les òlibes.

Jaume Ramot García i Josep Ma Bas Lay

UNS APUNTS DE FOTOGRAFIA DE NATURA

EL CODI ÈTIC DEL FOTÒGRAF DE NATURA

Qualsevol de nosaltres, quan ens endinsem a la Natura, ja sigui per captar-hi imatges, observar-hi espècies o simplement per gaudir-ne, hem de ser conscients que, inevitablement, hi produïm un impacte i causem molèsties als éssers vius.

En el cas d'aquells que hi vulguem prendre fotografies, per minimitzar al màxim aquest impacte, hem de tenir present en tot moment el codi ètic de la SCFN* (Societat Catalana de Fotògrafs de Natura) i comprometre'ns a ser considerats i molt respectuosos amb ella.

Us en presento un resum:

1. L'equilibri d'un hàbitat i la vida dels éssers vius sempre estaran per davant de qualsevol fotografia.
2. Cal documentar-se àmpliament sobre allò que anem a fotografiar per tal de prevenir actuacions desfavorables.

3. Cal dominar les tècniques d'aproximació i d'atracció d'animals, i aplicar-les correctament tenint en compte el cicle reproductor de cada espècie. No feu servir reclams per atraure la fauna si no és sota la supervisió d'un especialista.

4. Facilitarem als científics tota aquella informació que ens sembli que pugui ser rellevant.

5. Cal obtenir els permisos necessaris per tal de tenir accés a algunes àrees o a espècies protegides per l'administració**.

6. Cal passar el màxim de desapercbut, tant a l'hora de començar com a la d'acabar l'activitat, i no difondre informació que pugui posar en risc elements fràgils de l'entorn.

7. No podem manipular els éssers vius ni les formacions minerals, ni tallar o arrancar plantes. Si cal apartar branques o fulles, ho farem sense malmetre-les.

8. Sempre que percebem que la nostra activitat està causant alguna molèstia, l'abandonarem de la manera més curosa possible.

Amb tot, en cas de qualsevol dubte, sempre serà millor que consulteu un especialista.
Apa, ja podem sortir!

Rosa Matesanz Torrent

*

<http://fotografasnatura.blogspot.com.es/>

**

http://www.enscat.org/files/noticies/38/DECRET_148.1992_regulacio_activitats_fotografiques_cineticas_i_esportives_que_poden_afectar_a_la_fauna_salvatge.pdf

UNA DE FOTOGRAFIES BONIQUES O CURIOSSES...

... de la Rosa Matesanz Torrent

▲ Nimfa de Llagosta verda *Tettigonia viridissima* sobre rosella *Papaver rhoeas*, 02/04/17.

◀ Abella *Apis mellifera* sobre calabruixa *Muscari neglectum*, 04/03/17.

▲ Femella de rascletó *Porzana parva* al Ridaura, 19/03/17.

... d'en Manel Alvarez Cros

▲ Llocada d'ànecs collverd *Anas platyrhynchos* a la Bassa del Dofí, 12/04/17.

◀ Llocada de fotja *Fulica atra* al Parc dels Estanys, 17/04/17.

... de la Mònica López García i l'Albert Mallol Camprubí

Llengua de gall *Serapias lingua*,
orquídia, al turó de les Bateries, a
sant Feliu de Guíxols, 17/04/17.

◄ Frare d'estepa *Cytinus
hypocistis*, planta paràsitica.
Arenyà, Santa Cristina
d'Aro, 02/05/17.

... d'en Carlos Alvarez-Cros

Cargols *Helix aspersa*,
copulant. Carrer Eres, 10, Sant
Feliu de Guíxols, 20/05/17. ►

◄ Empusa *Empusa pennata*, capturant
un mascle d'aurora *Anthocharis
cardamines*. Prop de can Pata, Santa
Cristina d'Aro, 09/04/17.

Un mascle d'oedemèrid sobre flor de card
burrall *Silybum marianum*. Font Picant,
Santa Cristina d'Aro, 20/05/17.

▼

UNA DE PAPALLONES...

Malgrat ser unes papallones relativament comunes, aquestes no figuraven a la relació d'espècies fotografiades a la vall del Ridaura.

(<http://ocellvallridaura.000webhostapp.com/Papallones/Papallones.html>). Totes les imatges són d'en Carlos Alvarez-Cros.

◀ Marbrada comuna
Euchloe crateri.
Abocador de Solius,
Llagostera, 18/02/17.

Verdeta d'ull blanc ▶
Callophrys rubi.
Prop de can Perera, Panedes,
Llagostera, 17/03/17.

◀ Blaveta de la farigola
Pseudophilotes panoptes.
Prop de can Perera, Panedes,
Llagostera, 31/03/17.

Aurora ▶

Anthocharis cardamines.
Prop de can Pata, Santa
Cristina d'Aro, 09/04/17.

◀ Papallona del lledoner
Libythea celtis.
Prop de can Pata, Santa
Cristina d'Aro, 08/04/17.

Donzella violeta ▶
Boloria dia.

Prop de can Pata, Santa
Cristina d'Aro, 26/05/17.

◀ Vellutada del salze
Nymphalis antiopa.
Prop de can Pata, Santa
Cristina d'Aro, 09/04/17.

Brocat variable ▶
Euphydryas aurinia.

Al costat de l'abocador de
Solius, Santa Cristina d'Aro,
13/05/17.

◀ Dard ros
Ochlodes sylvanus.
Ridaura, Santa Cristina d'Aro,
21/05/17.

UNA IMATGE VAL MÉS QUE...

Aquest mascle de morell xocolater *Aythya nyroca*, observat per Carlos Alvarez-Cros, el 03/04/17, al Parc dels Estanys de Platja d'Aro, constitueix la primera citació d'aquesta rara espècie a la vall del Ridaura.

D'altra banda, el 19/05/17, en Toni Strubell Trueta observà un remena-rocs *Arenaria interpres* a la platja de Sant Pol. Aquesta observació també és la primera citació d'aquesta espècie a la vall, encara que no se n'aconseguí cap imatge.

El 19/04/17, la Núria Formatger Masferrer, observava i fotografiava aquest becplaner *Platalea leucorodia*, al Parc dels Estanys de Platja d'Aro. L'ocell havia estat marcat com a poll a l'illot de Besson - [Réserve départementale des Impériaux] / Grande Camargue - Bouches-du-Rhône, França, el 05/07/10. Aquesta citació constitueix la segona de becplaner a la vall del Ridaura.

Aquesta terrorola vulgar *Calandrella brachydactyla*, observada per Carlos Alvarez-Cros, el 30/04/17, al pla de Panedes, constitueix la tercera citació d'aquesta espècie a la vall del Ridaura, on no se citava des de 1990.

Aquest crespínell *Sedum andegavense*, és una planta rara a Catalunya i va ser trobada al turó de les Bateriaes, a Sant Feliu de Guíxols, el 17/04/17 per Mònica López García i Albert Mallol Camprubí.

La tulipa silvestre *Tulipa sylvestris australis*, és l'única espècie autòctona d'aquest gènere i molt escassa a casa nostra. La trobaren la Mònica López García i Albert Mallol Camprubí, a l'Ardenya, el 02/05/17.

UNA RECEPTE

AIGUARDENT DE CIRERES "PICOTES"

Aquesta és una recepta que he vist fer des de petita. Dins un pot de vidre, posarem netes les picotes de les que disposem i les cobrirem amb aiguardent. Les abandonarem en un lloc fresc i fosc, com a mínim, durant un any. Passat aquest temps tindrem un potent licor i unes cireres ben bones!

Mònica López García

© Mònica López García

STERNA EN ACCIÓ

Com cada any, a primers de gener (07/01/17), es participà en el Cens anual internacional d'aus aquàtiques i marines hivernants, coordinat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

Podeu trobar el resultat a:

<http://ocellvallridaura.000webhostapp.com/Censos/Censos.html>

© Carlos Alvarez-Cros - 07/01/17

A primers d'any, es detectà una sèrie d'abocaments d'àrids a la zona de Bufaganyes, a Santa Cristina d'Aro. D'una banda, es va adreçar un informe al Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i de l'altra, el company Josep "Temi" Vives portà el cas al ple municipal celebrat el 30 de gener. El tema va tenir un cert ressò mediàtic.

© Jaume Ramot García

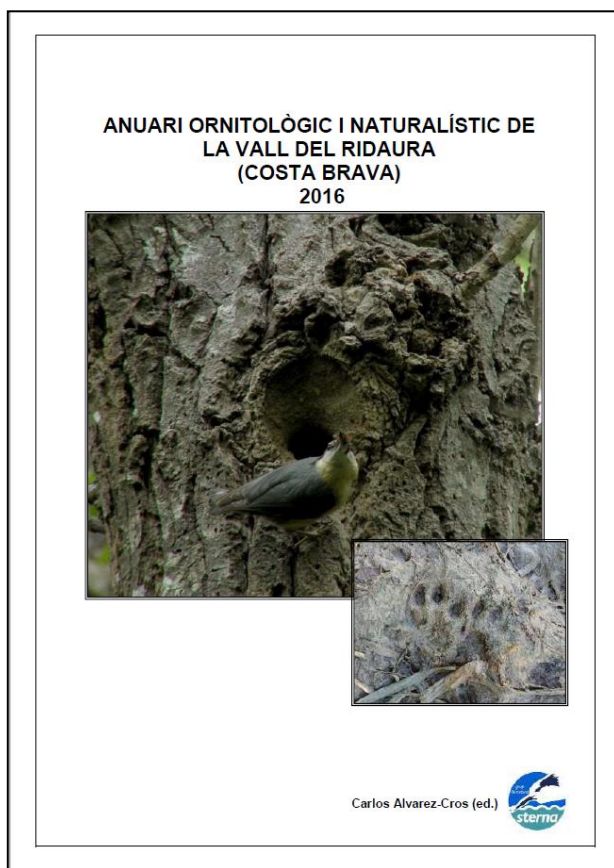
Podeu consultar la notícia a:

<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/6-urbanisme/1063966-trauran-la-sorra-del-pla-de-bufaganyes-a-santa-cristina.html>

A mitjans de febrer, l'abocador apareixia clausurat.

© Toni Strubell Trueta

A mitjan gener veié la llum un nou Noticiari Ornitològic de la vall del Ridaura. Aquest any, incorpora, per primera vegada, dades de mamífers, rèptils, amfibis, papallones i plantes superiors. Per aquest motiu, apart d'ornitològic, se li ha afegit el qualificatiu de naturalístic.

El podeu trobar a:

<http://ocellvallridaura.000webhostapp.com/Anuaris/Anuaris.html>

Per comunicar les dades es recomana l'ús del portal web Ornitho.cat (www.ornitho.cat) ja que, a més, s'integraran al conjunt de dades del territori català, incrementant el seu valor particular i el del conjunt. En tot cas, també es poden enviar directament al coordinador, a l'adreça de correu electrònic: vallridaura@yahoo.es o al correu de contacte del Grup de Natura Sterna: sterna@yahooogroups.com

Al gener sortí publicat el número 64(1) de la revista *Ardeola*, editada per SEO-BirdLife (Sociedad Española de Ornitología). A l'apartat *Observaciones de aves raras en España, 2014*, del CR-SEO (Comité de Rarezas de la SEO) s'homologa diverses citacions fetes a la vall del Ridaura:

1 Gavià fosc bàltic *Larus fuscus fuscus* (2009). Aquesta constitueix la primera i, a hores d'ara, única citació homologada d'aquest tàxon a Catalunya. L'ocell havia estat marcat com a juvenil a Finlàndia, fet que possibilita la seva homologació

14 Gavians caspis *Larus cachinnans*: 1 (2009), 1 (2010), 11 (2011) i 1 (2012).

A primers de febrer en Jaume Ramot, trobà un duc abatut a trets a la zona de can Barceló, a Castell d'Aro, fet que es posà en coneixement dels Agents Rurals i que va tenir un fort ressò als mitjans de comunicació.

<http://www.lavanguardia.com/vida/20170201/413909379620/troben-mort-a-perdigons-a-la-vall-daro-un-exemplar-de-duc-una-especie-protegida.html>

<http://www.revistabaixemporda.cat/index.php/ca/noticies/674-duc-assassinat-a-castell-d-aro.html>

<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/1058843-denuncien-la-mort-d-un-duc-abatut-a-trets-a-castell-d-aro.html>

<http://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2017/02/01/troben-mort-perdigons-vall-daro/827010.html>

<http://www.gironanoticies.com/noticia/42436-localitzen-un-duc-mort-a-perdigons-a-castell-daro.htm>

<http://nordestllibertari.blogspot.com/2017/02/caca-illegal-la-vall-daro.html>

<http://www.directe.cat/acn/741090/troben-mort-a-perdigons-a-la-vall-d-aro-un-exemplar-de-duc-una-especie-protegida-21>

El fet de trobar dues òlibes atropellades en molt poc temps, motivà la realització d'un informe en el que es proposaven unes senzilles mesures correctores en determinats punts de les nostres vies de comunicació, especialment la C31. Informe que, el president, adreçà als corresponents ajuntaments afectats i al departament responsable de la carretera.

<http://tvcostabrava.xiptv.cat/municipi/castell-platja-d-aro/l-informatiu-costa-brava/capitol/natura-sterna-denuncia-la-mort-de-ducs-i-olibes-a-la-c31-1>

© Carlos Alvarez Cros

A mitjan febrer, i després de diverses reunions entre representats de l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro i del Grup de Natura Sterna, començaren els treballs de reforestació i ampliació del camí del Parc del Estanys cap a la zona nord i nord-oest. La gestió de Sterna ha tingut el seu fruit ja que s'han escoltat els seus suggeriments pel que fa al traçat del camí, a la no inclusió d'espècies al·lòctones, l'endegament d'una bassa temporal, la realització d'unes parets de pedra seca i la instal·lació d'hotels d'insectes.

Totes aquestes actuacions estan adreçades a potenciar l'atractiu del Parc en el seu aspecte lúdic, didàctic i d'increment de la biodiversitat. Sterna també a col·laborat aportant textos i imatges per a la retolació.

Per les mateixes dates, el nostre company Albert Mallo, organitzà una fantàstica sortida botànica i naturalista.

SORTIDA
BOTÀNICA I NATURALISTA

Organitzada per l'ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i el Grup de Natura Sterna

Guiada i comentada per **ALBERT MALLOL**

Dissabte 18 de febrer a les 15.30h.

Lloc de trobada: darrera de la Creu Roja de Sant Feliu de Guíxols (carrer via del tren).

Horari aproximat de tornada: 18.30h.

Ruta: via de l'antic carrilet fins al Vilar d'Aro i tornada pel puig d'en Gustinol i les bateries per visitar la zona de cassolotes granítiques.

Observacions: Cal anar ben calcat. La participació a la sortida és lliure, gratuïta i a risc per compte propi. L'associació no es fa responsable dels danys i perjudicis que se'n puguin derivar.

Veronica polita - Sant Feliu de Guíxols

© Rosa Matesanz Torrent

Vegeu-ne un reportatge, d'en Pere Bofill Arbusà, a:

<https://es-es.facebook.com/164351910300211/videos/1260997257302332/>

Durant la segona quinzena de febrer, el Grup de Natura Sterna junt amb alguns veïns alertaren a l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro de la realització del que semblava una obra il·legal a la platja de la Conca. Una vegada inspeccionat el fet per tècnics municipals es paralitzà l'obra en constatar-se que no s'ajustava a la llicència donada i envaïa i feia malbé una part de zona verda.

Podeu consultar la notícia a:

<http://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2017/02/22/lajuntament-platja-daro-atura-perforacio/830879.html>

<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/10-administracions/1077034-ster-na-denuncia-una-ocupacio-de-zona-verda-a-sa-conca.html>

<http://www.vilaweb.cat/noticies/platja-daro-atura-la-perforacio-dun-talus-a-sa-conca-per-installar-hi-un-ascensor-privat-perque-envaeix-zona-publica-2/>

<https://www.naciodigital.cat/girona/noticia/26787/platja/aro/atura/perforacio/talus/sa/conca/instalar-hi/ascensor/privat>

<http://tvcostabrava.xiptv.cat/municipi/castell-platja-d-aro/l-informatiu-costa-brava/capitol/aturades-les-obres-d-una-finsa-a-sa-conca-per-incomplir-la-normativa>

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/telenoticies-comarques-girona/video/5652504/>

<http://shr.gs/K9GkxFM>

<http://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2017/05/19/platja-daro-rebutja-allegacions-lobra/847040.html>

© Carlos Alvarez-Cros - 22/02/17

A mitjan febrer, s'alliberà tres femelles i un mascle de conill de bosc *Oryctolagus cuniculus* al Parc dels Estanys per tal d'ajudar a incrementar la minsa població introduïda ja fa dos anys.

© Josep Ma Bas Lay

El 22 de febrer es re-col·locaren les caixes-niu per xot instal·lades a Sant Feliu de Guíxols, allunyant-les del tronc de l'arbre per tal d'evitar depredacions per part de mamífers i rèptils.

Del 22.II al 25.II, prop del Tennis d'Aro es trobà diversos cadàvers de colom domèstic i un de merla, molt probablement enverinats. Aquest fet, que es posà en coneixement dels Agents Rurals, no és un episodi aïllat i, a la mateixa zona, ja se n'hi havia trobat d'altres, així com de pardal comú.

L'ús de verins al medi natural està totalment prohibit ja que, apart de la mort directa dels exemplars que l'ingereixen, aquestes substàncies nocives entren a la cadena tròfica i poden emmetzinar depredadors i necròfags.

El 22 de febrer es detectà un abocament il·legal de restes vegetals a la zona de Bufaganyes, fet que es va denunciar a l'ajuntament de Santa Cristina d'Aro.

A final de febrer s'instal·laren cartells a algunes torres d'electricitat advertint de la perillositat que representen per als ocells i demanant la col·laboració ciutadana perquè es comuniqui al 670.343.151 qualsevol troballa d'algun ocell mort sota o prop d'alguna d'aquestes torres.

© Jaume Ramot García

El dia 3 de març, a la sala d'actes del CAF (Centre l'Avenir Fanalenc), en Jaume Ramot pronuncià una molt interessant conferència sobre les espècies invasores a la vall del Ridaura.

Centre l'Avenir Fanalenc
Aroca, Cavall Bernat, 47
Platja d'Aro

Amb la col·laboració de
Ajuntament de
Castell-Platja d'Aro

DIVENDRES, 3 de març
Sala d'actes del CAF 20:30 h.

Conferència:
**INVASIONS BIOLÒGIQUES
LES ESPÈCIES
INVASORES A LA VALL**

a càrrec de
Jaume Ramot
(Grup de Natura Sterna)

A continuació
Sopar col·loqui

ENTRADA LLIURE

© Rosa Matesanz Torrens

El 16 de març el company Miguel Ángel Fuentes elaborà un llistat de tots els peixos marins que ha detectat fent immersió a pulmó lliure a les aigües de la costa de la vall del Ridaura.

Podeu trobar aquest extraordinari recull a:

<http://ocellvallridaura.000webhosta.pp.com/Peixos/Peixos.html>

No es tracta d'un llistat exhaustiu i per això es demana l'aportació de dades addicionals, obtingudes de la mateixa manera, per tal de completar-lo.

El 21 de març es va tornar a detectar més abocaments il·legals a la zona de Bufaganyes, fet que es denuncià a l'ajuntament de Santa Cristina d'Aro.

El 27 de març s'elaborà un llistat dels invertebrats marins (no artròpodes -i bentònics-) observats per Joan Lázaro Mateo al tram de la costa de Sant Feliu de Guíxols comprès entre les Balelles i Port Salvi. S'ha extret del llibre: Lázaro Mateo, Joan. 2006. ELS INVERTEBRATS MARINS (NO ARTRÒPODES) DEL LITORAL DE SANT FELIU DE GUÍXOLS. De les Illes Balelles a Port Salvi. Un viatge evolutiu. Sant Feliu de Guíxols. Àncora.

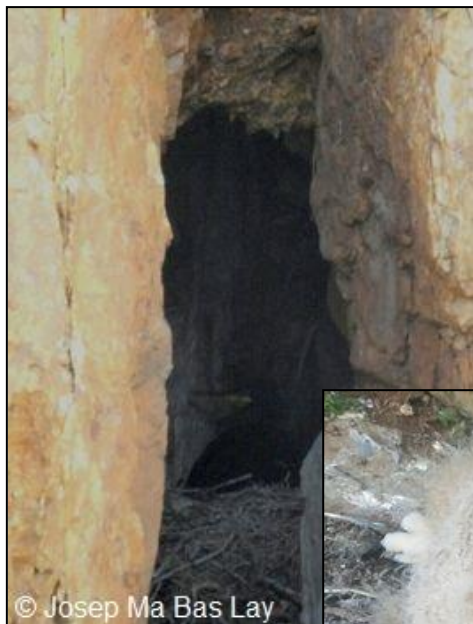
Podeu trobar aquest recull a:

<http://ocellvallridaura.000webhosta.pp.com/Peixos/Peixos.html>

En Josep Ma Bas, i des d'embarcació, realitzà el cens i seguiment dels nius de corb marí emplomallat *Phalacrocorax aristotelis* de les nostres costes. Aquest any amb un rècord, ja que s'ha censat almenys sis nius ocupats. El mateix Josep Ma segueix el procés de cria de la parella d'àguila cuabarrada *Aquila fasciata*, resident a l'Ardenya.

© Josep Ma Bas Lay

© Jaume Ramot Garcia

Després d'una reunió amb l'alcalde de Santa Cristina d'Aro, s'arribà a l'acord que un representant del Grup de natura Sterna entri a formar part del grup de treball d'elaboració del POUM de la vila, així com del de gestió de la via ferrada dels Carcaixells.

El 9 d'abril, prop de la urbanització de Sant Amanç, a Sant Feliu de Guíxols es va trobar diversos cadàvers de gaig i merla, molt probablement enverinats. Fet que es posà en coneixement de l'Ajuntament de la ciutat, que a la vegada va donar part als Agents Rurals perquè investiguessin el cas.

© Eudald Pujol Buxó

El 13 d'abril, es va recollir un mascle de tortuga mediterrània *Testudo hermanni*, trobada a un jardí del Treumal. En tractar-se d'una espècie protegida, va ser lliurada als Agents Rurals.

© Esther Callol

El 15 d'abril, davant la presència de gent dins la llera del riu, a la desembocadura del Ridaura, on s'acabava d'instal·lar una parella de corriols petits *Charadrius dubius*, i a instància del Grup de Natura Sterna, la Policia Local de Castell-Platja d'Aro va procedir a tancar l'accés i a senyalitzar convenientment l'àrea de nidificació. Malauradament, dies més tard, el temporal va acabar inundant la zona.

© Carlos Alvarez-Cros

© Rosa Matesanz Torrent

El 17 d'abril s'elaborà un llistat dels odonats observats a la vall del Ridaura, confeccionat amb dades extretes del portal Ornitho.cat i d'un treball de preparació d'un projecte Life portat a terme per Mike Lockwood i Josep Ma Bas Lay.

Podeu trobar aquest recull a:
<http://ocellvallridaura.000webhostapp.com/Odonats/Odonats.html>

© Carlos Alvarez-Cros

De la col·laboració que el Grup de Natura Sterna ha tingut amb l'equip d'AROBOT a l'Escola Estanys, en resulten unes magnífiques imatges d'un niu de mallerenga carbonera al seu canal de Youtube. A partir dels consells i indicacions que els vam donar, AROBOT va construir diferents caixes-niu i va dissenyar-construir una càmera autònoma, feta peça a peça amb els elements necessaris i parcialment alimentada amb llum solar, que es podia posar a qualsevol de les caixes-niu o menjadores que es van col·locar a la mateixa Escola Estanys.

https://www.youtube.com/watch?v=5_gsoyDGBw4&feature=share

El 23 d'abril alguns membres del Grup de Natura Sterna procediren a netejar i desbrossar els entorns de la font del Gat de Platja d'Aro – Sant Marc. Bona feina!

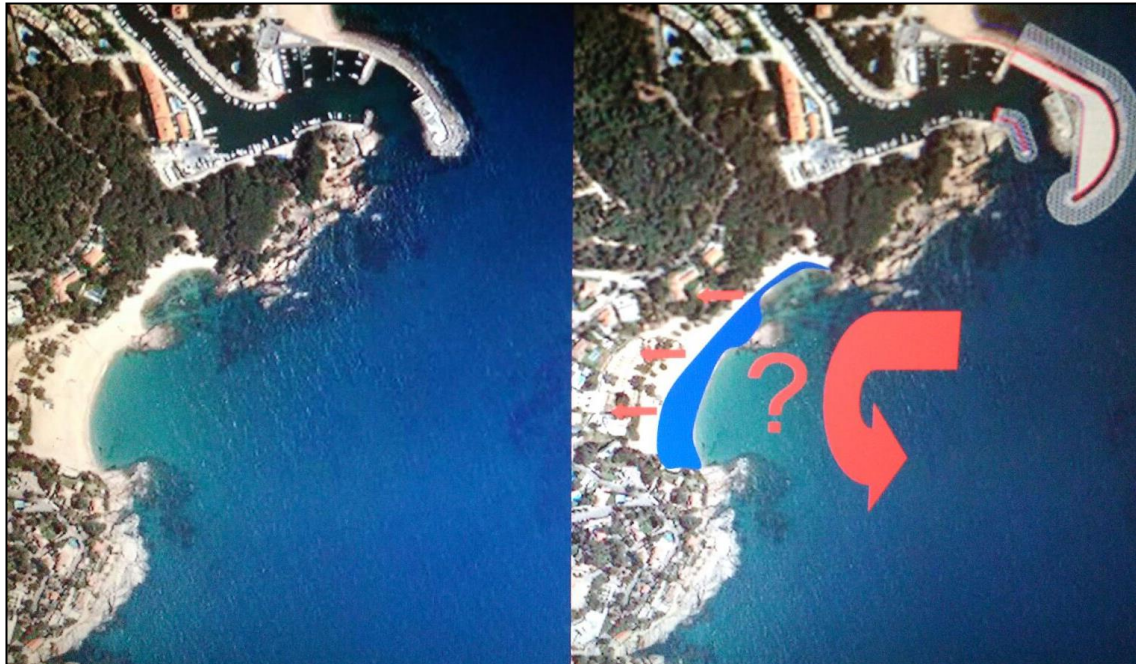

Per la festa de Sant Isidre de Castell-Platja d'Aro, Alguns membres del Grup de Natura Sterna organitzaren un taller de manualitats pels més menuts d'una banda, i una exposició de plantes silvestres per una altra.

Després de diversos contactes i d'assistir a una reunió amb les entitats afectades, el Grup de Natura Sterna, presentà un plec d'al·legacions al projecte d'ampliació de la bocana del Port d'Aro, oposant-se a les opcions més agressives.

L'11 de maig, es trobà un mascle adult d'aligot vesper *Pernis apivorus* aparentment ferit, als apartaments Neptuno de Platja d'Aro. Portat per Josep Rubiano, de la Policia Municipal, a un Centre de Recuperació de Fauna Salvatge, es recuperà de les lesions, i es tornà a alliberar, el 27 de maig, al Parc dels Estanys.

En podeu veure un reportatge a:
<http://www.costabradigital.cat/index.php/castell-platja-d-aro/278-actualitat-i/105841-alliberen-un-aligot-vesper-que-havia-quedat-atrapat-a-platja-d-aro>

A finals de maig es marcaren polls d'astor *Accipiter gentilis* i de milà negre *Milvus migrans*. Aquests darrers, apart de la corresponent anella, es van equipar amb marques alars llegibles a distància que facilitaran el seu seguiment.

© Jaume Ramot García

L'Albert Mallol Camprubí, junt amb la Mònica López García, estan portant a terme un inventari de les plantes superiors presents a la quadrícula UTM EG02, que abraça la pràctica totalitat del terme municipal de Sant Feliu de Guíxols i part dels de Santa Cristina d'Aro i de Castell-Platja d'Aro. A 31 de maig, el nombre de tàxons inventariats assoleix la xifra de 585. D'aquests, 239 (41%) no figuraven al Banc de Dades de la Biodiversitat de Catalunya.

Aquest inventari i la informació de les diferents poblacions vegetals, han (haurien) de servir per gestionar millor la nostra vall, protegir determinats espais i afavorir la investigació en altres disciplines, com l'estudi d'espècies animals associades a determinades plantes. Un exemple d'això és la recerca de l'arlequí *Zerynthia rumina*, papallona encara no detectada a la vall, associada a les caputxes o carbassa pudent *Aristolochia rotunda* (a la imatge).

© Carlos Álvarez Cros

A partir del següent número de la revista, encetarem la secció **Cartes dels lectors**. Els escrits s'adreçaran al correu: sterna@yahoogroups.com, tindran una connexió amb la natura, no superaran les 200 paraules i no contindran elements ofensius per a cap persona o col·lectiu. És indispensable que l'autor s'identifiqui amb nom, cognoms i DNI. El Consell editorial es reserva els drets de publicació dels escrits i de resumir-los si superen l'extensió establerta.

Vols ser soci/a de Sterna? És gratis!

Si voleu ser socis del Grup de Natura Sterna només ens heu d'enviar un correu electrònic a l'adreça: sterna@yahoogroups.com amb aquestes dades:

Nom i cognoms

DNI

Adreça de correu electrònic

Telèfon mòbil

Telèfon fix

Una vegada rebudes, us enviarem un carnet de soci que podreu imprimir i retallar o portar al mòbil. Pel fet de ser soci, tindreu prioritat en les activitats del Grup, podreu col·laborar i presentar iniciatives i rebreu a la vostra adreça de correu electrònic la Revista de Sterna.

Si, a més, voleu **ser soci padrí** i contribuir a les despeses del Grup, podeu fer un **donatiu anual de l'import que ens digueu, amb un mínim de 25€**, que se us carregarà al número de compte corrent que ens indiqueu.

Tens alguna idea interessant o algun suggeriment? Fes-nos-ho saber. Envia un correu a: sterna@yahoogroups.com

T'agrada dibuixar i tens menys de 14 anys? Envia'ns els teus dibuixos de natura o nadales a: sterna@yahoogroups.com

Estigues informat del que fem i del que passa a la vall.

<https://es-es.facebook.com/Grup-de-Natura-Sterna-164351910300211/>

SOLUCIÓ A LA SOPA DE LLETRES I A L'ENDEVINALLA

E	R	B	O	L	R	A	R	O	I	L	T	K	A
B	A	X	I	E	L	A	E	N	A	S	J	H	I
R	N	U	A	L	Z	I	N	A	M	R	E	A	P
L	O	N	O	D	I	G	Z	N	Y	A	R	G	R
A	Z	P	A	J	R	U	F	E	L	R	A	E	O
V	M	O	M	K	C	A	X	I	E	A	P	S	L
A	U	R	I	A	C	H	O	T	I	S	Q	U	R
I	T	E	T	R	A	B	R	I	C	D	U	S	A
S	E	Q	R	O	V	I	X	S	I	F	O	T	E
T	R	U	V	U	B	Z	A	O	A	T	A	C	R
U	P	A	E	R	G	I	E	R	L	E	S	D	I
P	R	S	U	E	R	N	N	E	L	U	R	I	T
B	O	A	G	L	A	R	A	S	U	R	O	B	E
E	S	P	R	I	V	I	M	A	F	O	R	A	T

L'oca.

CONTRAPORTADA: ART / NATURA

Font: Google imatges

El quadre que reproduïm és del mestre italià Giotto di Bondone (1267-1337), i es titula: “El sermó als ocells”. Giotto es caracteritzava per pintar persones en un context molt real. (L'arbre és un roure i, entre d'altres, s'identifiquen perfectament caderneres i un durbec a la primera fila i, més enrere, oques, garses, el que semblen martinets de nit i un gall). Al 1296, va ser invitat a pintar la història de San Francesc d'Assís en 28 escenes per destinar-les a la basílica de San Francesco a Pisa (Itàlia). Aquesta taula en concret (pintura al tremp sobre fusta, 313x163 cm) està actualment al museu del Louvre (Paris).

Sant Francesc, va néixer i va morir (1182 – 1226) a Assís, actualment Itàlia. Va ser fundador dels ordres dels Franciscans i les Clarisses i un dels primers missioners al Japó. L'escena descriu a San Francesc dirigint-se als ocells, doncs era conegut que estimava molt als animals, especialment als ocells i es referia als animals com als seus germans. La llegenda diu que els animals no li tenien por i se li atansaven per trobar protecció. Fixeu-vos que al costat de San Francesc hi ha un frare que l'acompanya i aixeca la mà amb una expressió de sorpresa a la cara. La composició mostra una harmonia i un equilibri remarcables entre persones, animals i arbres, però certament que els ocells són clarament uns protagonistes especials. San Francesc era fill d'una família de mercaders benestants, però va optar per la pobresa i la vida senzilla i frugal.

Sant Francesc va ser declarat patró dels ecologistes pel Papa Joan Pau II, el 29/09/1979. No trobeu que tot plegat ens invita a reflexió?

Temi Vives